

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination: March/April-2023

**Sanskrit (Optional) Paper-VI
SANO6: Niti Literature**

Day and Date: Friday, 14/07/2023

Total Marks: 60

Time: 3.00 PM To 5.00 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 नीतिशतक कशात विभागलेले आहे?
अ) प्रकरण ब) पद्धती क) परिच्छेद ड) समास
- 2 हितोपदेश या ग्रंथाची रचना कोणी केली?
अ) नारायण पंडित ब) विष्णू शर्मा क) भर्तृहरि ड) कालिदास
- 3 ..... हा सोमदेवरचित कथासंग्रह आहे.
अ) पंचतंत्र ब) हितोपदेश क) कथासरित्सागर ड) कादंबरी
- 4 शार्ङ्गधरपद्धती या सुभाषितसंग्रहात ..... श्लोक आहेत.
अ) ४६८९ ब) १३८५ क) ३३१५ ड) ५५१७
- 5 ..... ने सुभाषितावली हा सुभाषितसंग्रह लिहिला .
अ) वल्लभदास ब) गोस्वामी क) श्रीवर ड) जल्हन
- 6 यस्यास्ति..... स नरः कुलीनः |
अ) वित्तं ब) गुणः क) धैर्यः ड) पराक्रमः
- 7 मनुष्याने पृथ्वीवर येऊन..... हे करावे असे भर्तृहरि कर्मपद्धतीमध्ये सांगतो.
अ) सत्कर्म ब) अर्थार्जन क) धर्मकार्य ड) विद्याभ्यास
- 8 शुभ कर्मच योग्य वेळी फळ देतात हे सांगण्यासाठी भर्तृहरिने..... चा दृष्टांत दिला आहे.
अ) पृथ्वी ब) आकाश क) वृक्षा ड) पर्जन्य
- 9 विष्णुर्येन ..... अवतारगहने क्षिप्तो महासंकटे |
अ) एकादश ब) पंच क) षोडश ड) दश
- 10 राजनीति ..... प्रमाणे अनेक रूपे धारण करते.
अ) नृत्यांगना ब) वारांगना क) नवयौवना ड) कामिनी

- 11 वह्निस्तस्य.....जलनिधिः कुल्यायते तत्क्षणात्।
 अ) माल्यगुणायते ब)जलायते क)कुरङ्गायते ड)स्वल्पशिलायते
- 12 अमृतमंधनाचा दृष्टांत .....या पद्धतीमध्ये भर्तृहरीने दिलेला आहे.
 अ) अर्थपद्धती ब) परोपकार पद्धती क) धैर्यपद्धती ड) कर्मपद्धती
- 13 .....न गणयति दुःखं न च सुखम्।
 अ) धर्मार्थी ब)इच्छार्थी क) कार्यार्थी ड)धनार्थी
- 14 समुद्रामध्ये..... हा अग्नी आहे.
 अ) धृती ब) मारुत क) पावक ड) वडवानल
- 15 पृथ्वीवर किती रत्न आहेत असे सुभाषितकाराला वाटते?
 अ) ३ ब) ५ क) ७ ड) १४

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 हितोपदेश ग्रंथाची रचना .
- 2 भर्तृहरी .
- 3 कर्मचे श्रेष्ठत्व.
- 4 परोपकार पद्धती

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 कथासरित्सागरावर थोडक्यात माहिती लिहा.
- 2 'सर्व गुण पैशावरच अवलंबून असतात' हे स्पष्ट करा.
- 3 नीतीशतकातील 'धैर्य पद्धती' चा सारांश थोडक्यात लिहा.
- 4 सज्जनांची स्तुती नीतिशतकात कशी केली आहे?

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 नीतिशतकात आलेली नैतिक मूल्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 2 अर्थ पद्धतीचा सारांश लिहा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination: March/April-2023

**Sanskrit (Optional) Paper-VI
SANO6: Niti Literature**

Day and Date: Friday, 14/07/2023

Total Marks: 60

Time: 3.00 PM To 5.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 नीतिशतक कशात विभागलेले आहे?

अ) प्रकरण   ब) पद्धती   क) परिच्छेद   ड) समास

Option 2

2 हितोपदेश या ग्रंथाची रचना कोणी केली?

अ) नारायण पंडित   ब) विष्णू शर्मा   क) भर्तृहरि   ड) कालिदास

Option 1

3 ..... हा सोमदेवरचित कथासंग्रह आहे.

अ) पंचतंत्र   ब) हितोपदेश   क) कथासरित्सागर   ड) कादंबरी

- Option 3
4 शार्ङ्गधरपद्धती या सुभाषितसंग्रहात ..... श्लोक आहेत.
अ) ४६८९ ब) १३८५ क) ३३१५ ड) ५५१७
- Option 1
5 ..... ने सुभाषितावली हा सुभाषितसंग्रह लिहिला .
अ) वल्लभदास ब) गोस्वामी क) श्रीवर ड) जल्हन
- Option 1
6 यस्यास्ति..... स नरः कुलीनः |
अ) वित्तं ब) गुणः क) धैर्यः ड) पराक्रमः
- Option 1
7 मनुष्याने पृथ्वीवर येऊन..... हे करावे असे भर्तृहरी कर्मपद्धतीमध्ये सांगतो.
अ) सत्कर्म ब) अर्थार्जन क) धर्मकार्य ड) विद्याभ्यास
- Option 1
8 शुभ कर्मच योग्य वेळी फळ देतात हे सांगण्यासाठी भर्तृहरीने..... चा दृष्टांत दिला आहे.
अ) पृथ्वी ब) आकाश क) वृक्षा ड) पर्जन्य
- Option 3
9 विष्णुर्येन ..... अवतारगहने क्षिप्तो महासंकटे |
अ) एकादश ब) पंच क) षोडश ड) दश
- Option 4
10 राजनीति ..... प्रमाणे अनेक रूपे धारण करते.
अ) नृत्यांगना ब) वारांगना क) नवयौवना ड) कामिनी
- Option 2
11 वह्निस्तस्य..... जलनिधिः कुल्यायते तत्क्षणात् |
अ) माल्यगुणायते ब) जलायते क) कुरङ्गायते ड) स्वल्पशिलायते
- Option 2
12 अमृतमंथनाचा दृष्टांत ..... या पद्धतीमध्ये भर्तृहरीने दिलेला आहे.
अ) अर्थपद्धती ब) परोपकार पद्धती क) धैर्यपद्धती ड) कर्मपद्धती
- Option 3
13 ..... न गणयति दुःखं न च सुखम् |
अ) धर्मार्थी ब) इच्छार्थी क) कार्यार्थी ड) धनार्थी
- Option 3
14 समुद्रामध्ये..... हा अग्नी आहे.
अ) धृती ब) मारुत क) पावक ड) वडवानल
- Option 4
15 पृथ्वीवर किती रत्न आहेत असे सुभाषितकाराला वाटते?
अ) ३ ब) ५ क) ७ ड) १४

Option 4
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 हितोपदेश ग्रंथाची रचना .

Ans:

2 भर्तृहरी .

Ans:

3 कर्मचि श्रेष्ठत्व.

Ans:

4 परोपकार पद्धती

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 कथासरित्सागरावर थोडक्यात माहिती लिहा.

Ans:

2 'सर्व गुण पैशावरच अवलंबून असतात' हे स्पष्ट करा.

Ans:

3 नीतिशतकातील 'धैर्य पद्धती' चा सारांश थोडक्यात लिहा.

Ans:

4 सज्जनांची स्तुती नीतिशतकात कशी केली आहे?

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 नीतिशतकात आलेली नैतिक मूल्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

2 अर्थ पद्धतीचा सारांश लिहा.

Ans:

*****